

פניני הרמק

יר"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובכ"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

מפניני רבינו:

לא תהיה אחרי רבים לרעות ולא תענה על ריב לנטות אחרי רבים להטות. (כג. ב.), נראה כי הנטיעה אחר רבים הוא בטבע האדם וכדאיתא ברמב"ם הלכות דעות האדם מדיני בטבע ונמשך אחר אנשי מדינתו, ונמשך דעתו אחר דעת הרוב הן לטוב הן למטוב, וע"ז הזהירה התורה לא תהיה אחר רבים היינו שיעקור טבע זה כי הטבע הוא גם לרעות, אלא במקום שהוא ע"פ התורה אז יטה דעתו אחר רבים מצד השכל והרצון גרידא, והוא שנא' אחר רבים להטות.

וכיצד יתברר לאדם דבר זה מתי יש לו להתחשב עם הרבים ומתי לא יתחשב בהם? ע"ז נאמר באמצע הפסוק לא תענה על ריב, ודרשו ז"ל לא תענה על רב, היינו שלא יחלוק על קבלת רבו, ולא ימשך אחר דעת הרבים במקום שיש בזה משום נטיה מקבלת רבותיו.

(מתוך ספר בית אב עה"ת ח"א)

כי השחד יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים. (כג. ח.) ברשב"ם כתב אצל פיקוח עין נופל לשון עיוורון ואצל צדיק סלוף ע"כ. ונראה שהם ב' בחינות כי הפקח שהוא בר שכל יאבד שכלו, ומי שהוא צדיק אע"פ שאינו פיקח כ"כ להבין אבל יש לו סייעתא דשמיא לכוון להאמת בכח צדקתו ותפילתו, אם יקח שוחד יוסר ממנו הס"ד ונשאר מסלף דברי אמת.

(שם)

מאמר "כשלחן הערוך"

[מתוך ספר בית אב שיחות החדש - נאמר בשנת תשנ"ו לפ"ק]

פסולה, כי רק התורה בשלמות ותמימות משיבת נפש וקיומו של עולם.

והוא שאמרו בגמרא שבת (דף פח.) אחרי נס פורים "קיימו וקבלו קיימו מה שקבלו כבר", וצ"ב דכלום ח"ו לא קיימו התורה והמצוה כל זמן הבית וקודם לזה? אולם ידוע ענין המגילה שכל ההשתלשלות הוא בדרך הטבע, ואין בו מופת ונס אלא בהסתר מהלך העולם, וע"כ לא נזכר כלל שם שמים. אבל המאמין בהשגחתו ית"ש שאין אדם נוקף אצבעו למטה וכו', יודע כי כל מלך במגילה המכוון למלכו של עולם וכל ההצלה באה בכח התפילה, וכמש"כ הרמב"ם בריש הלכות מגילה שגדר פורים הוא ללמדנו כחה של תפילה, והוא שהכירו אז כלל ישראל, דאפילו שמצד ראייה הטבעית מרדכי היה גורם הצרה, הם ידעו להיפך שבאמונתו באה הישועה ובאשר לא יכרע ולא ישתחוה תיקן חטאם שנהנו מן הסעודה.

ואמונה זו הוא, שכל מאורעות העולם מתנהגים בחשבון מצוה ועבירה, כמש"כ הרמב"ם בי"ג עיקרים (סנהדרין פ"א) והרמב"ן בסוף פרשת בא, שכל עניני נסים אין בהם טבע והכל תלוי בתפילה עיי"ש כי קצרתי, זוהי אמונת התורה והוא קיום נעשה ונשמע שזכו לה בימי מרדכי ואסתר, שהיתה להם התורה תורת חיים, כשלחן ערוך ומוכן לאכול.

והוא פי' קיימו מה שקבלו כבר וקיימו למעלה מה שקבלו למטה, והוא מודעה רבה לאורייתא כדאיתא בגמרא, ואלולי תורה חקי שמים וארץ לא שמת, בכל שעה ושעה בהנהגת העולם. וזוכים לדרגה זו רק ע"י עמלה של תורה והבנתה כדאיתא ברש"י (פרשת משפטים) הנ"ל.

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. (כא. א.), פירש"י לא תעלה על דעתך אשנה להם פרק וההלכה ב' וג' פעמים עד שתהא סדורה בפיהם כמשנתה וכו' כשולחן ערוך מוכן לאכול, וצ"ב מה חסר במשנה עד שתהא סדורה במשנתה, ומהו גדר השלחן ערוך.

ונראה לפרש עפ"י מעשה הידוע מהגר"ח מוואלאזין זצ"ל שהפליג בתורת אחיו הג"ר זעלמאלע זצ"ל, ושאלוהו אם כן הרי הוא גדול כהגר"א ז"ל, וענה לא כן, כי הוא ידע כה"ת כסדרה והגר"א ידע הלוך וחזור. ופי' מרן (הגרי"ז) זצ"ל מה מעלה לדעת התורה בחזרה? כגון מי ששגור בפיו 'אשרי' הרי הוא יודע היטב, אבל לחזרה למפרע לא ידע, אבל מי שהסידור פתוח לפניו הרי הוא יודע גם למפרע, והרי כתיב כתבם על לוח לבך, ואם כן יודעים גם למפרע עכ"ד, ולפי"ז יש לבאר דזה מה שא"ל הקב"ה למשה, דלדעת סדורה כמשנתה לא סגי, אלא צריך שיהיה תורת חיים - וחי בהם - וכמו שולחן ערוך לפניו שהמאכלים בפניו ממש, וכמו שאמרו ז"ל בית חיים זהו תורה (ב"ק דף ק.) וז"פ להבינם בטעמם כמו חי, כי התורה היא מציאות החיים של הת"ת, וכל חיים תורה'דיג.

וזהו שאמרו ז"ל (עי' רש"י לקמן לא. יח.) דפרשת העגל נאמר קודם לצווי מלאכת המשכן דאין מוקדם ומאוחר בתורה, כי התורה אינו סיפור דברים שיש להם סדר אלא מציאות חיים, וכמו מי שנמצא בחדר לא שייך לומר קיר זה קודם לקיר זה אלא הוא בתוך החדר, כן התורה הוא קיום מציאות העולם, וכמש"כ בנפש החיים (שער ד פרק כה - כו) שאילו היה רגע אחת בלי תורה היה בטל כל העולם. וזה שצריך כל התורה כולה ואם יחסר אות או קוץ אחת התורה

ואין לנו מושג עד כמה אנו משונים באמת משאר בני אדם שלא ביודעים, וכאילו שני סוגים ממש ואין שום שייכות להשקפתינו בעניני עוה"ז, ועדיין לא סגי, וצריך להתבונן ולדעת מה התורה דורשת מלומדיה, שיחיו במציאות התורה העליונה כמו שאמרנו כשולחן ערוך לפניו.

[ובגמרא סנהדרין (דף קו:)] לענין דואג ואחיתופל שלא זכו לכך והיתה תורתם מבחוץ כמגדל פורח, ושם מה שאמרו בגמ' שלא זכו לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא, היינו הליכות עולם. ושם איתא: "מאי דכתיב איה סופר איה שוקל איה סופר את המגדלים איה סופר כל אותיות שבתורה איה שוקל ששוקל כל קלים וחמורים שבתורה איה סופר את המגדלים שהיה סופר שלש מאות הלכות פסוקות במגדל הפורח באויר", הנה מנין אותיות בתורה הוא דבר חיצוני, וכן סופר - גם קאמפיוטער יכול לעשות זאת - ואין זו תורה בבחינת כתבם על לוח לבך, וע"כ לא יכלו לכוון להלכתא אשר סוד ד' ליראיו, וכדאיתא ברש"י בגיטין (דף ו: ד"ה דאסכים) עיי"ש, והוא היפך האמור, וקצרת].

וזהו פירוש ואלה משפטים מה אלו מסיני וכו' (עי' רש"י משפטים שם), וכבר דברנו שמדרגת ישראל בסיני היתה שהיו בעולם אחר, רואים הקולות רואים הנשמע ושומעים הנראה, וכמש"כ בנפש החיים (שער א פ"ו) שהיו בבחינת בני עליון כולכם, כן צריך להיות מדרגת פרשת משפטים שהוא ענין נזיקין ומשפטים שבין אדם לחבירו, לחיות למעלה מן הטבע כאילו עומד בהר סיני שכל קורות העולם באמת מונהגים מלמעלה כאמור בריש הדברים, ולזה זכו בימי מרדכי ואסתר. וזה פי' קיימו מה שקבלו. ופירש"י שהדר קבלוהו באהבה, וזו מודעה רבה לאורייתא.

וגדר הדבר להיות בעולם בבחינה והשגה עליונה וללמוד תורה באמונת התורה, איתא בגמרא נדה (דף ע:): "מה יעשה אדם ויחכם אמר להן ירבה בישיבה וימעט בסחורה אמרו הרבה עשו כן ולא הועיל להם אלא יבקשו רחמים ממי שהחכמה שלו שנאמר כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה תני ר' חייא משל למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו ומשגר לאוהביו ממה שלפניו מאי קמ"ל דהא בלא הא לא סגי" ע"כ, ומה פי' "ממה שלפניו"? נראה דר"ל דייקא שהתורה שלפניו ית', וצריך האדם להתרומם, והקב"ה מרימו לשולחנו, וכדאיתא בילקוט משל למי שמוזמן לשולחן המלך והמלך משגר לו ממנתו, והלה אומר למלך איני רוצה אלא ממה שבפיך.

ויובן עפ"י המדרש בפרשת תרומה (לג, א) עה"פ ויקחו לי תרומה, משל לבת מלך שנישאת לבעל, ואמר המלך לחתנו בתי נשואה לך בכל מקום שאתה הולך אבל לפרוש ממנה איני יכול, כך אמר הקב"ה על התורה לפרוש ממנה איני יכול אלא כל מקום שאתם הולכים עשו לי קיתון אחת עיי"ש, פי' שהתורה היתה אצל הקב"ה, וכדאיתא בגמרא (שבת דף פט.) התורה היכן היא וכו'. וכיון שהקב"ה אינו יכול להפרד ממנה הרי זה כמקודם אלא שהשכינה הולכת עמה, הרי שבמקום התורה שם השכינה, והעוסק בתורה דבוק בשכינה וכאילו עומד בשמים, וכמש"כ בדרך עץ חיים שהתורה מציאות גבוה שם נמצא ועוסק בה, כי אחרת אי אפשר להשיג תורה.

וזהו שכתב מרן החזו"א זצ"ל באגרת י"ג שהלומד תורה הוא כמלאך נדמה לבן אדם כאילו הולך ביניהם אבל באמת הוא מרומם יעווי"ש שם לשה"ק. וזש"א (עירובין דף נד.) ממתנה נחליאל ומנחליאל במות כו', כי העוסק בתורה מתרומם.

בית המדרש ד"קהלת הרמה"

שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

בנשיאות עמ"ר רבינו הגדול מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

רח' שמגר 15 עיה"ק ירושלים תוכב"א

* * * * *

השיר והשבה להי עולמים...

אילו פיננו מלא שירה כים כו', אין אנו יכולים להודות לה' על כל הטוב שגמלנו, ובפרט בעזרתו ית' מאז ייסוד קהלתינו המעטירה לשם ולתפארת, וזה עתה מלאו ארבע שנים לייסודה. עד הנה עזרנו רחמך ה' אלקינו ואל תטשנו ה' אלקינו לנצח, לא נשאר עלינו אלא לבקש אלהבא, שיתן ה' את ברכתו במעשי ידינו, עדי נזכה בקרוב לקבל פני משיח צדקנו ומלכנו בראשנו בב"א

* * *

נ.ב. עלות החזקת ביהמ"ד חדשי הוא לערך 200 פונט / \$280, הרוצה לזכות במצוה

רבה זו יפנה לגבאים במייל מערכת "פניני הרמה": gilyonhoromoh@gmail.com

או בטלפון מס': (+972/0)553230113

וברכות התורה יעלו על ראשו

נ.ב. מלאות ארבע השנים, הל בשב"ק פרשת בא העל"ט אך מפני חוסר המקום בגליונות הקודמים נשמטה מודעה זו מהגליון עד הנה

הגבאים

תיקון טעות

בגליון הקודם הובא קצת היסטוריה בענין השנים בהם למד מרן ראש הישיבה שליט"א בישיבת קמניץ ירושלים ת"ו עם להבחל"ח הגר"י שיינר זצ"ל, ושם נזכר שלמדו אצל המשגיח הגאון הצדיק רבי משה אהרן שטערן זצ"ל, אמנם האמת שבתקופה ההיא היה הגרמש"א עוד בבחרותו, ולמדו כולם יחד בישיבה, והגרמש"א היה המשגיח לימים, בשנים מאוחרות יותר.